

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobce: **J. B.**, nar. X., st. příslušnost X.
zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 6, Ostrava

proti
žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**
sídlem Kounicova 24, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 3. 2021, č. j. KRPB-49941-25/ČJ-2021-060022-SVZ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi se přiznává odměna za zastupování v řízení před krajským soudem ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím zajistila žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění na dobu 120 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu. Namítl, že délka trvání zajištění byla stanovena nepřiměřeně bez řádného odůvodnění. Z napadeného rozhodnutí o zajištění není seznatelné, jakými úvahami se žalovaná řídila při svém závěru, že správní vyhoštění bude možné realizovat v době 120 dní. Odůvodnění délky zajištění je všeobecné a fakticky zcela totožné se srovnatelnými rozhodnutími o zajištění cizince, která stanovují řádově kratší délku zajištění. Žalobce odkazuje na judikaturu, podle níž délka zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli. Pokud správní orgány bez rozumného důvodu nepostupují v řízení aktivně a svědomitě po celou dobu zajištění, zajištění cizince přestává být oprávněné.
3. Žalovaná dle žalobce porušila § 3, § 2 odst. 2 a 4, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“).
4. Napadené rozhodnutí pokládá žalobce za nezákonné i z toho důvodu, že jej zajištění na dobu 120 dnů zbavuje práva na opakovaný soudní přezkum zbavení osobní svobody, který mu zaručuje čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Žaloba proti rozhodnutí o zajištění představuje v tomto směru jediný soudní prostředek nápravy. Byl-li tedy žalobce správním rozhodnutím zbaven svobody na 120 dnů, k dalšímu přezkumu zákonnosti jeho zajištění nemusí dojít ze strany správního soudu dříve než za oněch 120 dnů. Řízení o propuštění ze zajištění podle § 129a zákona o pobytu cizinců dle žalobce pochopitelně požadavkům Úmluvy na urychlený soudní přezkum zbavení svobody neodpovídá.
5. V napadeném rozhodnutí dle žalobce rovněž absentují úvahy vedoucí žalovanou k závěru, že žalobce nebude s příslušným orgánem veřejné moci spolupracovat, nesplní podmínky zvláštního opatření a zmaří správní rozhodnutí o vyhoštění. Žalovaná měla místo zajištění žalobce použít tzv. zvláštní opatření za účelem vycestování cizince z území podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle žalobcem citované judikatury nelze připustit paušalizované rozhodování ve věcech jednotlivých skupin zajišťovaných cizinců. Příkladem takového přístupu je právě napadené rozhodnutí, dle něhož je důvodem k zajištění fakticky již to, že se žalobce nacházel na území České republiky nelegálně. Žalobce proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že zajištění žalobce dle zákona o pobytu cizinců bylo ukončeno dne 1. 4. 2021 z důvodu přezajištění dle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť dne 31. 3. 2021 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu. Tuto žádost vzal dne 16. 4. 2021 zpět.
7. K vyloučení periodického přezkumu žalovaná uvádí, že žalobce má právo žádat o propuštění ze zajištění dle § 129a zákona o pobytu cizinců a každé rozhodnutí o zajištění podléhá soudnímu přezkumu. Žalovaná nadto provádí z úřední povinnosti pravidelné přezkoumání důvodů trvání zajištění dle § 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Tyto nástroje jsou dle žalované dostačující.
8. Žalobce byl zajištěn, když dne 24. 3. 2021 přicestoval na území České republiky v úkrytu na nápravě nákladního automobilu bez cestovního dokladu a oprávnění k pobytu. Žalobce nemá žádné prostředky ani majetek, v České republice nemá žádné vazby a dle vlastního vyjádření zde setrvat nehodlá a jeho cílem je Německo. Žalobce proto neskytá záruku, že uložení zvláštních opatření neohrozí výkon správního vyhoštění a že by vůbec byl schopen a ochoten nějaká zvláštní opatření plnit. Žalovaná proto navrhuje, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
10. Žaloba **není** důvodná.
11. Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění, *pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*
12. Podle § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění.*
13. Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *doba zajištění nesmí překročit 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody.*
14. Aby bylo možné posoudit přiměřenost doby zajištění ve vztahu k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění, je správní orgán v odůvodnění stanovené doby zajištění povinen uvést, *„jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu)“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79).
15. Cizince lze dle zákona o pobytu cizinců zajistit až na 180 dnů od omezení osobní svobody, doba zajištění v délce 120 proto není *a priori* nezákonná. To neznamená, že zajištění cizince za účelem správního vyhoštění lze pokaždé prodlužovat až na tuto maximální dobu. Délka každého jednotlivého zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke

sledovanému cíli. Pokud žalobce argumentuje srovnatelnými rozhodnutími o zajištění cizince, která stanovují řádově kratší délku zajištění, zůstává tato argumentace pouze v rovině obecných tvrzení. Podstatné proto je, zda odůvodnění napadeného rozhodnutí poskytuje dostatečnou oporu pro určení doby zajištění ve stanovené délce.

16. Stanovenou dobu zajištění odůvodnila žalovaná tím, že je v této době nutné zajistit náležitosti nezbytné k realizaci vyhoštění. Žalobce nevlastní cestovní doklad, je tedy třeba ověřit jeho totožnost u příslušného zastupitelského úřadu a zajistit vydání cestovního dokladu. Dále musí správní orgán zabezpečit přepravní doklady, obstarat letenku nebo vyjednat průvoz přes jiný členský stát a komunikovat s domovským státem žalobce. V případě afrických států se doba nutná pro vyřízení těchto záležitostí pohybuje v druhé polovině zákonného rozpětí doby pro zajištění cizince. Veškeré úkony jsou v současné době nadto ztíženy situací ohledně pandemie nemoci Covid-19. Proto žalovaná vyhodnotila stanovenou dobu jako přiměřenou.
17. Není tedy pravdou, že by z napadeného rozhodnutí nebylo možné seznat, jakými úvahami se žalovaná při stanovení doby zajištění řídila. Jakkoliv krajský soud vnímá dobu zajištění v délce 120 dnů vzhledem k okolnostem nynější věci jako hraniční, jedná se o dobu, kterou vyhodnotil ještě jako přiměřenou. Z ničeho nevyplývá, že by žalovaná nepostupovala v řízení aktivně a svědomitě, jak dovozuje žalobce. Tato tvrzení zůstávají rovněž pouze v obecné rovině.
18. Jiné důvody porušení § 3, § 2 odst. 2 a 4, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 správního řádu, které žalobce v žalobě namítá, konkretizovány nejsou, a není úlohou soudu je za žalobce domýšlet.
19. Krajský soud sdílí pochybnosti žalobce o souladu současné právní úpravy zákona o pobytu cizinců s čl. 5 odst. 4 Úmluvy. Podle tohoto článku má každý, kdo byl zbaven osobní svobody zatčením nebo jiným způsobem, *právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.*
20. Podle § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců žádost o propuštění ze zařízení (o níž správní orgán rozhodne rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví) *je cizinec oprávněn podat nejdříve po uplynutí 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, nepodal-li žalobu proti takovému rozhodnutí, nebo nejdříve po uplynutí 30 dní od právní moci posledního rozhodnutí o jeho žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení.*
21. Z uvedeného ustanovení vyplývá pro případy, kdy se po vydání rozhodnutí napadeného žalobou změnila okolnost ohledně důvodů či délky zajištění, že cizinec nemůže do skončení řízení před soudem (a ještě dalších 30 dnů od právní moci rozhodnutí soudu) přezkum trvání důvodů zajištění iniciovat. Pokud by cizinec žalobu nepodal, může si požádat o propuštění po uplynutí 30denní lhůty, tím však přijde o přístup k soudu za účelem přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o zajištění (srov. též rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2021, č. j. 41 A 86/2020-31). Nejvyšší správní soud již v minulosti dospěl k závěru, že § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců je v rozporu s ústavním pořádkem, resp. s mezinárodními smlouvami a navrhl Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky jeho zrušení (návrh ze dne 6. 8. 2019 v řízení sp. zn. 8 Azs 26/2018, řízení před Ústavním soudem je vedeno pod sp. zn. Pl. ÚS 12/19; o návrhu zatím nebylo rozhodnuto).

Toto ustanovení totiž zamezuje zajištěnému cizinci v přístupu k efektivnímu soudnímu přezkumu omezení jeho osobní svobody a je v rozporu s právem na osobní svobodu dle čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), právem na soudní ochranu dle čl. 36 Listiny a právem na přezkum zákonnosti zbavení osobní svobody dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy.

22. Na tom nic nemění ani žalovanou odkazovaná povinnost po celou dobu zajištění cizince zkoumat, zda důvody zajištění trvají [§ 126 písm. a) zákona o pobytu cizinců]. Nejedná se totiž o záruku přezkumu postupu žalované soudem.
23. Správní soudy v této situaci našly jisté řešení prostřednictvím obecného prolomení principu vázanosti soudu skutkovým a právním stavem, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (tj. § 75 odst. 1 s. ř. s.), vyžaduje-li to právo žalobce na efektivní soudní přezkum rozhodnutí o zajištění garantovaný čl. 5 odst. 4 Úmluvy (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, nebo ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48). K tomu lze však přistoupit pouze tehdy, pokud by nepřihlédnutí k nově zjištěným nebo nově nastalým skutečnostem vedlo k porušení čl. 5 odst. 4 Úmluvy, a tedy k porušení práva na osobní svobodu.
24. V kontextu nynější věci se však jedná o úvahy veskrze akademické, neboť předmětem tohoto řízení je (prvotní) rozhodnutí o zajištění, žalobce v žalobě žádné nově nastalé skutečnosti, které by soud mohl při svém přezkumu teoreticky zohlednit, neuvádí, a v neposlední řadě ze správního spisu vyplývá, že nynější zajištění žalobce bylo ukončeno již dne 1. 4. 2021, tedy po 9 dnech od omezení osobní svobody. Otázka efektivního periodického přezkumu důvodů trvání zajištění tedy v nynější věci vůbec nevystala.
25. K poslední námitce krajský soud uvádí, že před zajištěním cizince za účelem jeho vyhoštění je správní orgán povinen zvážit využití mírnějšího opatření, konkrétně zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Vedle toho, že správní orgán musí výše uvedenou úvahu učinit, musí ji také v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu promítnout do odůvodnění svého rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011-51, ze dne 21. 3. 2012, č. j. 1 As 11/2012-74, a ze dne 18. 10. 2012, č. j. 7 As 107/2012-40).
26. Podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců zároveň platí, že *policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.*
27. Krajský soud nemůže přisvědčit žalobnímu tvrzení, že jediným důvodem nevyužití mírnějších opatření bylo to, že se žalobce nacházel na území České republiky nelegálně. Takové odůvodnění by samozřejmě obstát nemohlo. Krom samotného nelegálního pobytu však žalovaná akcentovala zejména to, že žalobce nemá na zdejším území zajištěno ubytování a sám se vyjádřil, že jeho skutečným cílem je Německo, kde chce pracovat a zpět do Maroka se vrátit nechce. Dal tudíž dostatečně najevo, že by v případě uložené povinnosti v rozhodnutí o správním vyhoštění toto nerespektoval. Vzhledem ke zjištěným okolnostem vyhodnotil krajský soud tento závěr jako dostatečný a přesvědčivý.

V. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

29. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.
30. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi krajský soud přiznal odměnu dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Odměna zástupci náleží za dva úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby náleží zástupci mimosmluvní odměna ve výši 3 100 a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Celkem tedy zástupci žalobce náleží 6 800 Kč. Zástupce žalobce nedoložil, že by byl plátcem DPH a žádné další náklady neuplatnil. Uvedená částka bude ustanovenému zástupci vyplacena ve lhůtě 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 26. května 2021

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. Z.